

ستارگان هدایت

یادنامه برخی از علما و فضایی که در سال ۱۴۰۳ آسمانی شدند

■ هفته‌نامه افق حوزه ■ دوشنبه ■ ۱۸ فروردین ماه ۱۴۰۴ ■ ۸ شوال ۱۴۴۶ ■ ۷ آوریل ۲۰۲۵ ■ شماره دوم

حافظان حریم دین، وارثان رسالت الهی و چراغ‌های هدایتی‌اند که در تاریک‌ترین شب‌های غیبت،

فروغ راهنمایی بر دوش می‌کشند. آنان نه‌تنها حاملان میراث پیامبران،

که پاسداران حریم شریعت و پرچم‌داران حق‌اند.

همان‌گونه که ستارگان آسمان، راه‌گم‌گشتگان را روشن می‌سازند،

عالمان راستین نیز در افق حیات آدمی می‌درخشند و با دانش آسمانی و عملی استوار،

کشتی طوفان‌زده امت را به ساحل امن رستگاری رهنمون می‌گردند.

آنان با صبری حکیمانه و استقامتی بی‌نظیر، بار سنگین هدایت را بر دوش می‌گیرند

و در گذرگاه پیچ‌درپیچ روزگار، چراغی فراراه جویندگان حقیقت برمی‌افروزند.

فروغ وجود آنان که به خاموشی گراید، نه فقدان عادی، که زلزله‌ای در بنیان‌های معنوی جامعه است.

این رخداد، شکافی در دیواره استوار دین می‌گشاید، چراکه آنان پلی بودند میان تعالیم الهی و مقتضیات زمانه.

با رحیل آنان، امت اسلام در معرض تهدید تحریف معارف دینی، گسترش جهل نقاب‌زده به دانش،

و چیرگی هواهای نفسانی بر تعالیم ناب اسلامی قرار می‌گیرد.

همان‌گونه که افول ستارگان، آسمان را تاریک می‌سازد.

درگذشت این بزرگان نیز افق معرفت را تیره می‌کند و راه را برای گمراهی مدعیان نادان هموار می‌نماید.

پس بیایید در پرتو وجود این مشعل‌های فروزان گام برداریم و از نور دانش و تقوای‌شان،

چراغی برای راه خویش بسازیم که آنان جلوه‌های رحمت حق‌اند و ادامه‌دهندگان راه پیامبران،

تا بشریت در ظلمت‌کده جهل و ضلالت سرگردان نشود.

حجت‌الاسلام والمسلمین

شهید سیدهاشم صفی‌الدین رحمة الله علیه

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدهاشم صفی‌الدین در سال ۱۳۴۳ شمسی (۱۹۶۴ میلادی) در جنوب لبنان در خانواده‌ای بانفوذ متولد شد. وی در سال ۱۹۸۳ پیش از عزیمت به قم برای تحصیل علوم دینی، با دختر سید محمدعلی امین، عضو مجلس اعلای اسلامی شیعیان لبنان، ازدواج کرد. در

دهه ۱۹۸۰، همراه شهید سیدحسن نصرالله برای ادامه تحصیل به قم رفت، پس از آنکه پیشتر در حوزه نجف نیز تحصیل کرده بود. با فراخوان شهید نصرالله به لبنان بازگشت و از بدو تأسیس حزب‌الله در سال ۱۹۸۲ به این گروه پیوست.

شهید صفی‌الدین از چهره‌های کلیدی حزب‌الله بود و از سال ۱۹۹۲ ریاست شورای اجرایی را برعهده گرفت. او در شورای مشورتی این گروه، یکی از هفت عضو تصمیم‌گیرنده محسوب می‌شد و به‌عنوان جانشین احتمالی شهید نصرالله مطرح بود. در ۱۹۹۴ به ریاست منطقه بیروت و در ۱۹۹۵ به ریاست شورای جهاد (مسئول فعالیت‌های نظامی) منصوب شد. از سال ۱۹۹۸ مسئولیت شورای اجرایی حزب‌الله و مدیریت امور مالی آن را برعهده داشت. او را طراح برخی عملیات‌های حزب نیز دانسته‌اند.

شهید سیدهاشم صفی‌الدین رحمة الله علیه علاوه بر فعالیت در حزب‌الله، از سال ۱۳۹۶ مدیرعامل انجمن خانوادگی «آل صفی‌الدین» بود که هدف ظاهری آن، حمایت از نیازهای خانواده‌اش عنوان شد؛ اما آمریکا این نهاد را متهم به پول‌شویی برای حزب‌الله کرد. نقش او به‌عنوان جانشین نصرالله از سال ۱۹۹۴ و پس از فراخوانده‌شدن از قم به بیروت شکل گرفت؛ هرچند سال‌ها در عرصه سیاسی لبنان کم‌شناخته باقی ماند. با افزایش تدابیر امنیتی حول سیدحسن نصرالله، به‌عنوان نماینده او در مراسم عمومی حزب ظاهر می‌شد. تحصیلات او در قم تأثیر عمیقی بر اندیشه‌اش گذاشت؛ او حامی نظریه ولایت فقیه و معتقد بود، انقلاب اسلامی ایران نقطه عطفی در اندیشه شیعه بود. از سال ۲۰۰۸ در فهرست تحریم‌های آمریکا قرار گرفت و چندبار هدف ترور ناموفق قرار گرفت. در نهایت، در چهارم اکتبر ۲۰۲۴ (۱۳ مهر ۱۴۰۳) طی حمله هوایی رژیم صهیونیستی در بیروت به شهادت رسید. صفی‌الدین به‌عنوان دومین شخصیت ارشد حزب‌الله، نقشی محوری در مدیریت این گروه داشت و شهادت او ضرب‌های اساسی به ساختار آن وارد کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین

شهید سیدحسن نصرالله رحمة الله علیه

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله در ۱۹۶۰ در روستای البزوریه لبنان متولد شد. پس از تحصیلات حوزوی در نجف و لبنان، فعالیت سیاسی و نظامی خود را در جنبش امل آغاز کرد. در ۱۹۹۲ پس از شهادت سیدعباس موسوی، به دبیرکلی حزب‌الله رسید. شهادت فرزندش، سیدهادی، در ۱۹۹۷ در درگیری با اسرائیل، موجی از همدردی عمومی

در لبنان ایجاد کرد و محبوبیت نصرالله را میان تمام طوایف افزایش داد. حزب‌الله تحت رهبری او در مقابل عملیات‌های اسرائیل (مانند خوسه‌های خشم در ۱۹۹۳ و ۱۹۹۶) مقاومت کرد و سرانجام در سال ۲۰۰۰ با عقب‌نشینی اسرائیل از جنوب لبنان، پیروزی تاریخی‌ای به‌دست آورد که جایگاه شهید نصرالله رحمة الله علیه را به‌عنوان چهره‌ای برجسته در جهان عرب تثبیت کرد. این موفقیت باعث تقویت حضور حزب‌الله در پارلمان و دولت لبنان شد.

شهید سیدحسن نصرالله رحمة الله علیه با تأکید بر مقاومت مسلحانه، الهام‌بخش انتفاضه دوم فلسطین (۲۰۰۰) و تقویت حماس شد. او در سخنرانی‌هایش بر ایمان و فرهنگ شیعی به‌عنوان پایه مبارزه تأکید می‌کرد.

زندگی شخصی او نیز بازتابی از مبارزه بود؛ مهاجرت از جنوب فقیر به بیروت، کار در مغازه پدر و گرایش به فعالیت‌های مذهبی به‌جای تفریحات رایج. آشنایی با سیدمحمد الغوری و سیدعباس موسوی، مسیر او را به‌سوی نجف و سپس حوزه علمیه بعلبک هدایت کرد. در ۱۹۸۲ با اختلاف در جنبش امل، او و شهید سیدعباس موسوی با تأسیس حزب‌الله، خط‌مشی مقابله با اسرائیل را در پیش گرفتند.

شهید نصرالله در سپتامبر ۲۰۲۴ برابر با جمعه ۶ مهر ۱۴۰۳ شمسی (۲۳ ربیع الأول ۱۴۴۶ ق) در ۶۳ سالگی هدف بمباران دشمن صهیونیستی قرار گرفت و به همراه چند تن از فرماندهان مقاومت لبنان شهیدان علی کرکی، شیخ نبیل قاووق نبیل جزینی، محسن شکر، إبراهیم عقیل و سمیر توفیق دیب، سردار شهید عباس نیلفروشان و ده ها نفر از مردم مظلوم به درجه رفیع شهادت نایل آمد. شهادتش موجی از غم و اندوه در کشورهای اسلامی برانگیخت و در ایران سوریه، لبنان و عراق عزای عمومی اعلام شد. پیکر ایشان بدون تشییع در نقطه نامعلومی به خاک سپرده شد تا اینکه در مارس ۲۰۲۵ با حضور مقامات ۷۹ کشور و میلیون‌ها نفر، به بزرگترین مراسم تشییع در تاریخ لبنان تبدیل شد. پیکر او در برج البراجنه، نزدیک فرودگاه بیروت، به خاک سپرده شد.

آیت‌الله

شهید سید محمدعلی آل‌هاشم رحمة الله علیه

آیت‌الله سید محمدعلی آل‌هاشم رحمة الله علیه، ششمین نماینده ولی‌فقیه در آذربایجان شرقی و امام جمعه تبریز از خرداد ۱۳۹۶، فرزند آیت‌الله محمد تقی آل‌هاشم رحمة الله علیه، از

روحانیون سرشناس تبریز است. مقام معظم رهبری جایگاه وی را «رفیع، حساس و مهم» توصیف کرده است. او تحصیلات مقدماتی را در تبریز گذراند؛ سپس در حوزه‌های علمیه تبریز و قم تا مقطع سطح چهار (دکتری) تحصیل کرد و ۱۴ سال در درس خارج رهبر انقلاب حضور فعال داشت. وی مؤلف آثار تخصصی برای نیروهای مسلح و عموم است.

شهید آل‌هاشم رحمة الله علیه سابقه درخشان نظامی با حضور در جبهه‌های جنگ تحمیلی و همکاری با فرماندهانی چون شهید صیاد شیرازی رحمة الله علیه را دارد. از ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۶ به‌عنوان نماینده ولی‌فقیه در ارتش، مسئولیت سازمان عقیدتی سیاسی ارتش را برعهده داشت و سه‌بار رتبه اول سازمان‌های عقیدتی نیروهای مسلح را کسب کرد. از مسئولیت‌های برجسته او می‌توان به ریاست ستاد نماز جمعه تبریز، معاونت تبلیغات سازمان عقیدتی سیاسی آذربایجان، ریاست اداره عقیدتی سیاسی نیروی زمینی ارتش و عضویت در میز آذربایجان مجمع تشخیص مصلحت نظام اشاره کرد.

در ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳، پس از افتتاح «سد قیوقلعه‌سی» و در مسیر افتتاح پروژه ارتقای پالایشگاه تبریز، هلیکوپتر حامل او، شهید رئیسی و دیگر همراهان در منطقه جنگلی دیزمار بین روستاهای اوزی و پیراوود دچار سانحه شد. وی طی سال‌ها فعالیت در مناصب مختلف عقیدتی، سیاسی و نظامی، نقش مؤثری در تحکیم جایگاه نهادهای دینی و امنیتی ایران ایفا کرده بود. سوابق او ترکیبی از فعالیت‌های علمی، مدیریتی در حوزه‌های مذهبی و نظامی و تعامل با ساختارهای کلان حکومتی را نشان می‌دهد.

آیت‌الله

شهید سیدابراهیم رئیسی رحمة الله علیه

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی، هشتمین رئیس‌جمهور نظام جمهوری اسلامی ایران، در آذرماه ۱۳۳۹ در مشهد به دنیا آمد. وی از خانواده‌ای روحانی بود و نسبش به حضرت زیدبن علی‌بن الحسین علیه السلام می‌رسد. پس از فوت پدرش در ۵ سالگی، تحصیلات

ابتدایی را در مدرسه جوادیه گذراند و سپس به تحصیل علوم حوزوی در مدارس نواب و آیت‌الله موسوی نژاد رحمة الله علیه پرداخت. در سال ۱۳۵۴ برای ادامه تحصیل به قم رفت و در مدرسه آیت‌الله بروجردی رحمة الله علیه و مدرسه تحت نظر امام خمینی رحمة الله علیه تحصیل کرد. شهید رئیسی در جریان انقلاب اسلامی، فعالیت‌های مبارزاتی خود را آغاز کرد و پس از پیروزی انقلاب، در دوره‌های تربیتی شهید آیت‌الله بهشتی رحمة الله علیه شرکت نمود. وی از سال ۱۳۵۹ وارد عرصه قضایی شد و به‌عنوان دادیار و سپس دادستان در شهرهای کرج و همدان خدمت کرد. در سال ۱۳۶۴ به جانشینی دادستان انقلاب تهران منصوب شد و پس از آن، در سمت‌های مختلف قضایی از جمله دادستان تهران، ریاست سازمان بازرسی کل کشور و معاونت اول قوه قضائیه فعالیت نمود.

شهید آیت‌الله رئیسی رحمة الله علیه در سال ۱۳۹۴، با حکم رهبر انقلاب به تولیت آستان قدس رضوی منصوب شد و در سال ۱۳۹۷ به ریاست قوه قضائیه رسید. وی در این سمت با اجرای برنامه‌هایی مانند مبارزه با فساد اقتصادی و تدوین سند تحول قضایی، تحولات چشم‌گیری ایجاد کرد. در سال ۱۴۰۰، با شرکت در انتخابات ریاست جمهوری، با کسب بیش از ۱۸ میلیون رأی، به‌عنوان سیزدهمین رئیس‌جمهور ایران انتخاب شد.

شهید رئیسی در کنار فعالیت‌های اجرایی، در حوزه علمیه و دانشگاه‌ها نیز به تدریس فقه و حقوق اشتغال داشت و آثار متعددی در زمینه‌های فقهی و حقوقی تألیف کرد. وی همچنین عضو مجلس خبرگان رهبری و نایب‌رئیس اول این مجلس بود. متأسفانه در ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳، شهید آیت‌الله رئیسی در حین بازگشت از سفر به آذربایجان شرقی، در سانحه سقوط بالگرد در منطقه دیزمار همراه با وزیر امور خارجه، امام جمعه تبریز و چندتن دیگر به شهادت رسیدند. آیت‌الله رئیسی پس از سال‌ها خدمت در عرصه‌های مختلف قضایی، اجرایی و علمی، به‌عنوان شهید راه خدمت به ملت ایران شناخته شد.